

แนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต

Guidelines for Using Online Social Network in a Studio Art

Program of Undergraduate Students

ณัฐกานต์ ประทุม¹ และ อินทิรา พรหมพันธุ์^{2*}

Natthakan Pratoom¹ and Inthira Prompan^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนศิลปะปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนศิลปะปฏิบัติ จำนวน 22 คน นิสิตนักศึกษาผู้เรียนศิลปะปฏิบัติ จำนวน 360 คน จาก 8 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การนำเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ช่วยในเรื่องข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เพิ่มช่องทางให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เกิดแนวคิดเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง โดย 1) การเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติงาน เครือข่ายสังคมออนไลน์ 2) การแก้ปัญหาในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน 3) การสร้างอุดมคติและแรงบันดาลใจในการทำงาน 4) การแสดงผลงานเพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึก 5) การพิจารณาและสังเกตผลงานอย่างละเอียด 6) การแชร์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานต่าง ๆ 7) การพิจารณาผลงานของผู้อื่นเพื่อเรียนรู้เทคนิคใหม่ในแวดวงศิลปะ 8) การศึกษาศิลปะประเภทต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งอาจารย์ผู้สอนควรมีหน้าที่สำคัญในการแนะนำนิสิตนักศึกษาในการค้นคว้า คัดกรองข้อมูล และการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในแบบที่เหมาะสม

คำสำคัญ : ศิลปะปฏิบัติ, แนวทางการใช้, เครือข่ายสังคมออนไลน์, นิสิตนักศึกษา

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Graduate Student of Art Education Division, Department of Art, Music and Dance Education, Faculty of Education,
Chulalongkorn University, E-mail: natthakan.pxp@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Lecturer of Art Education Division, Department of Art, Music and Dance Education, Faculty of Education,
Chulalongkorn University, E-mail: intira.p@chula.ac.th

* Corresponding author

Abstract

The objective of this study was to propose guidelines for using appropriate social network to facilitate studio art program. The samples of this study were consisted of 22 studio art teachers and 360 students from 8 universities, which were Chulalongkorn University, Srinakharinwirot University, Chiang Mai University, Khon Kaen University, Burapha University, Prince of Songkla University, Ramkhamhaeng University, and Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The instruments used in this study were interview form, questionnaire, and observation form. The quantitative data was analysed by calculating percentage, mean, and standard deviation. The interview and observation data were analysed by using content analysis. The results showed that integrating social network into studio art program increased class learning efficiency, minimized time and space limitation, increased student learning and research channel, and encouraging idea and development. 1) For develop craft, the most appropriate social network is content community. 2) For engage & persist, the most appropriate type of social network is social networking site or SNS. 3) Every type of social network can be used to develop envision and inspiration. 4) To express the idea and expression, the most appropriate type of social network is SNS. 5) To observe, the most appropriate social network is SNS 6) Blog is the most appropriate type for stretch & explore. And 7) to understand art world, Blog is the most appropriate type of social network. Teachers have the very important roles in advising student how to learn, research, and using social network appropriately.

Keywords: studio art program, guidelines, online social network, undergraduate student

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบัน ความสำคัญของวิชาศิลปะศึกษาเป็นที่ยอมรับกันว่ามีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการและสุนทรียภาพให้กับเด็กทุกคน ในการเรียนการสอนศิลปศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางศิลปะ สามารถคิด วิจักษ์ สืบเสาะ ประเมินและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ (หลักสูตรศิลปศึกษานับปรับปรุง พ.ศ. 2557) ศิลปศึกษานั้นเป็นหลักสูตรหนึ่งที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาและเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาทั่วไป มุ่งเน้นฝึกฝนและพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง (ชลูด นิ่มเสมอ, 2529) จากนโยบายการพัฒนานวัตกรรมอุดมคติไทย พ.ศ.2554-2558 การพัฒนานวัตกรรมใหม่จะต้องมีความเป็นพลวัตให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก สอดคล้องกับปัจจุบันการศึกษาได้ก้าวเข้าสู่ยุค education 4.0 ที่เป็นนโยบายการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถประสานความรู้กับทักษะเพื่อสร้างนวัตกรรมและเกิดผลผลิตออกมาได้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557)

ในด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและการศึกษานั้น เป็นเรื่องสำคัญระดับยิ่งยวดสำหรับประเทศ ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสารเพื่อการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้มินวัตกรรมทางการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย (กิดานันท์ มลิทอง, 2548; ยืน ภู่วรวรรณ และ สมชาย นำประเสริฐชัย, 2546) และถึงแม้ว่าครูศิลปะส่วนใหญ่จะรู้จักการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ยังไม่มีการนำมาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในห้องเรียนศิลปะในลักษณะของการสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน (Gregory, 2009) ซึ่งในวิชาศิลปะนั้นสามารถใช้สมรรถนะของเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในหลายด้านเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถเลือกใช้ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่แบ่งเป็น 1) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหา ร่วมกัน 2) ประเภทบล็อก 3) ประเภทที่มีการแบ่งปันเนื้อหาทั้งระหว่างผู้ใช้ 4) ประเภทที่ดึงให้ผู้ชมเข้ามาใช้ งานร่วมกัน 5) ประเภทเกมโลกเสมือนจริง และ 6) ประเภทเกมแสดงตัวตนในสังคม (Kaplan & Haenlein, 2010) ประยุกต์ใช้กับบทเรียนให้เหมาะสมกับคุณลักษณะการเรียนรู้ใหม่ ผลจากการสำรวจพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยประจำปี 2014 มีอัตราเฉลี่ยการใช้งานอินเทอร์เน็ต ที่ 26% ของประชากรทั้งหมด หรือกว่า 17 ล้านคน ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของนักศึกษาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายของผู้ใช้ที่มีการเชื่อมโยงกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จากความหลากหลายของข่าวสารทำให้สภาพสังคมมุ่งสู่สังคมพัฒนาการแห่งการเรียนรู้ มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ชักนำให้เด็ก เยาวชน คนรุ่นใหม่มีความสนใจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมากขึ้น (แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556) ดังนั้นการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการศึกษาสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน เพราะนักศึกษาส่วนมากจะใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากร ร่วมกัน ทำให้เกิดความคิดอย่างมีเหตุมีผลระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (Ajjan & Hartshorne, 2008; Mason, 2006) ในบริบทของการเรียนการสอนศิลปะในระดับอุดมศึกษา ได้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การเรียนการสอนด้านทฤษฎีและการเรียนการสอนด้านปฏิบัติ (หลักสูตรศิลปศึกษานับปรับปรุง พ.ศ. 2557) ในการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติจะเน้นประสบการณ์ การฝึกภาคปฏิบัติ เรียนรู้ทักษะชีวิตและพัฒนาศักยภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน รวมถึงแสวงหาความรู้เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (วิทยากร เชียงกุล, 2542) และในลักษณะของการเรียนศิลปะปฏิบัติมีทักษะการเรียนรู้ที่ Hetland (2007) ได้เสนอไว้ 8 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ 2) การแก้ปัญหาในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน 3) การสร้างอุดมคติและแรงบันดาลใจในการทำงาน 4) การแสดงผลงานเพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึก 5) การพิจารณาและสังเกตผลงานอย่างละเอียด 6) การแชร์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานต่าง ๆ 7) การพิจารณาผลงานของผู้อื่น เพื่อเรียนรู้เทคนิคใหม่ในแวดวงศิลปะ และ 8) การศึกษาศิลปะประเภทต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการสอนศิลปะปฏิบัติที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างแท้จริง และหากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมในแต่ละขั้นตอน จะช่วยเสริมสร้างให้การเรียนมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นและ

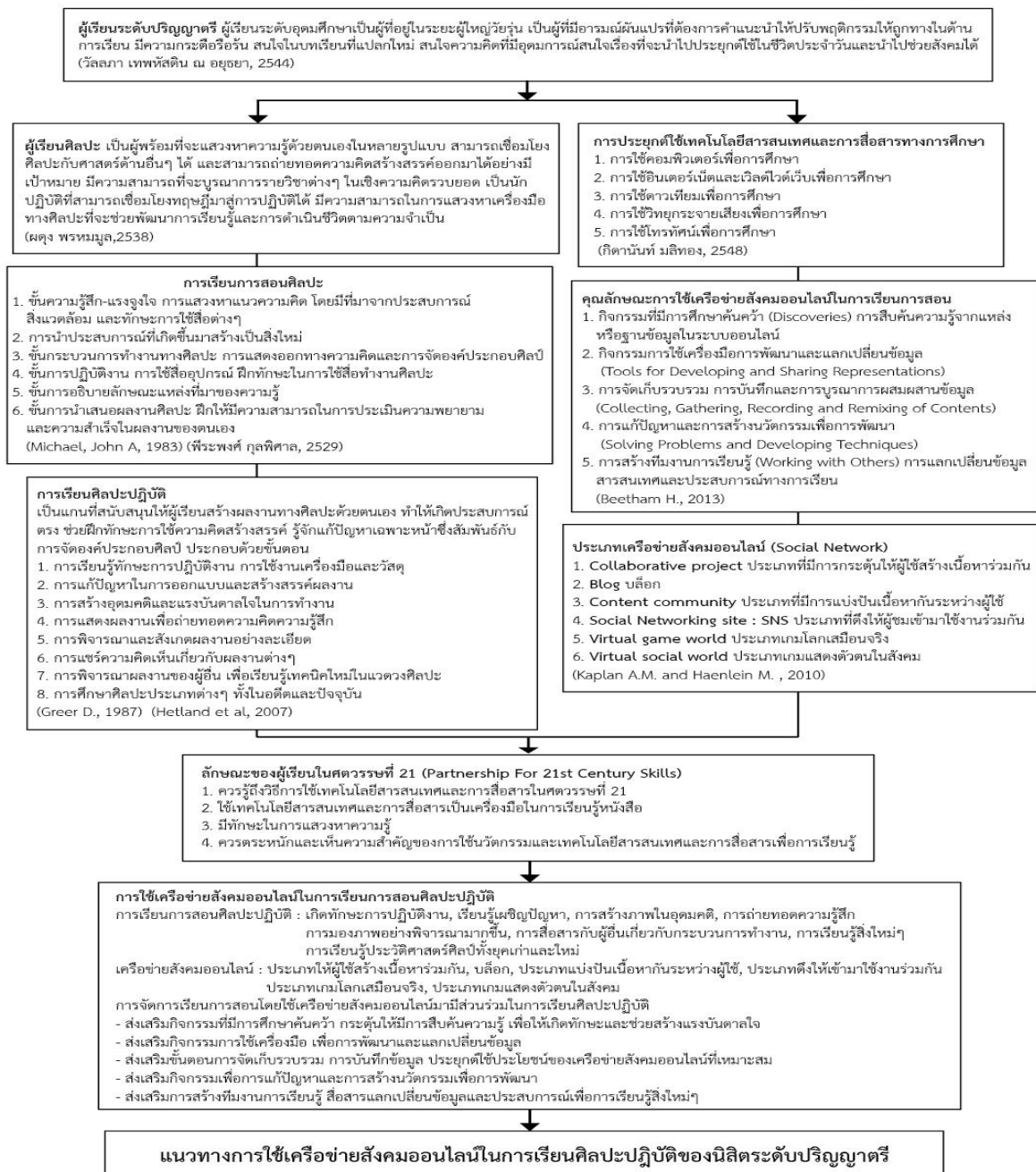
พัฒนาทักษะอันพึงประสงค์แห่งศตวรรษที่ 21 โดยลักษณะของผู้เรียนควรรู้ถึงวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้หนังสือ มีทักษะแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการใช้ นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (Bellanca & Brandt, 2010)

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะปฏิบัติ

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาจาก 8 สถาบันที่มีการเปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาในประเทศไทย ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3) มหาวิทยาลัยรามคำแหง 4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 5) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 6) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 7) มหาวิทยาลัยบูรพา 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกอบด้วย

1. อาจารย์ผู้สอนศิลปะปฏิบัติ ในหลักสูตรศิลปศึกษา
2. นิสิตนักศึกษาที่เรียนศิลปะปฏิบัติ ในหลักสูตรศิลปศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (snowball sampling) โดยการอาศัยการแนะนำต่อ ๆ กัน ของหน่วยตัวอย่าง

1.1 อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติหลักสูตรศิลปศึกษา ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 6 ท่าน

1.2 นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ ชั้นปีที่ 1-5 หลักสูตรศิลปศึกษา จำนวน 10 คน

2. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2.1 อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากทั้งหมด 8 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 2 คน รวมจำนวน 16 คน

2.2 นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จากการหากลุ่มตัวอย่างจากนิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะ หลักสูตรศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แนวทางการศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เป็นทางการ (formal interview) โดยจะใช้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structural information) แบ่งเป็น

1.1 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอนศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 2 การศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการสอนศิลปะปฏิบัติ

1.2 แบบสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติ ในประเด็นการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์ประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการเรียนศิลปะปฏิบัติ

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่องการศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบ่งเป็น

2.1 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิกการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอนศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้อุปกรณ์สังคมออนไลน์ที่สัมพันธ์กับขั้นตอนการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบสอบถามนิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้อุปกรณ์สังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติในประเด็นการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้อุปกรณ์สังคมออนไลน์ ที่สัมพันธ์กับขั้นตอนการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ

3. แบบสังเกตการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ ที่ใช้อุปกรณ์ออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน เพื่อสำรวจสภาพการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติโดยการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในด้านของตัวผู้สอน กิจกรรม และเนื้อหาในการเรียนการสอนและผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังคณะครุศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและส่งแบบ สอบถามไปที่คณะต่าง ๆ และทำการติดต่อกลับเพื่อเก็บรวบรวม

2. ติดต่อนัดสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์จากอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรศิลปศึกษาและนิสิตนักศึกษาผู้เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ

3. เก็บผลจากแบบสังเกตในการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ ที่ใช้อุปกรณ์ออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน และรวบรวม

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ รวมถึงแบบการสังเกตการณ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1.1 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การศึกษาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ วิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.2 แบบสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ วิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบสอบถามนิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาศิลปะปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ ที่ใช้เครือข่ายออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมต่อการเรียนศิลปะปฏิบัติ แบ่งตามขั้นตอนการเรียนศิลปะปฏิบัติได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติงาน

1.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทบล็อก

1.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 2) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 3) ประเภทบล็อก

2. ขั้นตอนการแก้ปัญหาในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน

2.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเพณีที่เชื่อมต่อกันเข้าด้วยกัน 2) ประเพณีที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาส่วนร่วมกัน 3) ประเพณีแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้

2.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อกับผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน

3. ขั้นตอนการสร้างอุดมคติและแรงบันดาลใจในการทำงาน

3.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทแบ่งปันเนื้อหากระหว่างผู้ใช้ 2) ประเภทบล็อก 3) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน

3.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหากันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทที่เชื่อมต่อกับคนเข้าด้วยกัน

4. ขั้นตอนการแสดงผลงานเพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึก

4.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหากันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทบล็อก

4.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเพณีที่เชื่อมต่อกันเข้าด้วยกัน 2) ประเพณีแบ่งปันเนื้อหาสาระระหว่างผู้ใช้ 3) ประเพณีบล็อก

5. ขั้นตอนการพิจารณาและสังเกตผลงานอย่างละเอียด

5.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทบล็อก 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้

5.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเพณีที่เชื่อมต่อกันเข้าด้วยกัน 2) ประเพณีแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเพณีบล็อก

6. ขั้นตอนการแชร์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานต่าง ๆ

6.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทบล็อก

6.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาด้วยกัน

7. ขั้นตอนการพิจารณาผลงานของผู้อื่นเพื่อเรียนรู้เทคนิคใหม่ในแวดวงศิลปะ

7.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทบล็อก 2) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้

7.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน

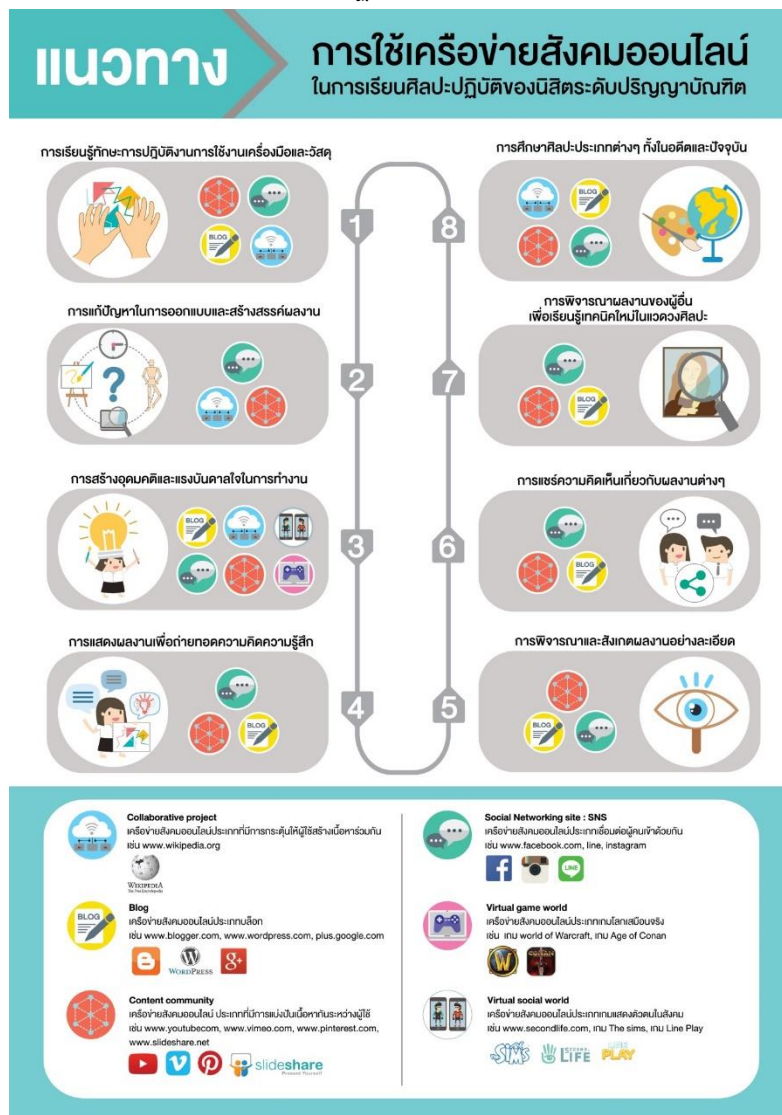
8. ขั้นตอนการศึกษาศิลปะประเภทต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

8.1 จากความคิดเห็นของอาจารย์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทบล็อก 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ 3) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน

8.2 จากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามลำดับ 1) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน 2) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้

ภาพ 2

แนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยพบว่า แนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนศิลปะปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติงาน การใช้งานเครื่องมือและวัสดุ สามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้โดยการค้นคว้าข้อมูลการใช้งานเบื้องต้นของวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละประเภท จากเว็บไซต์ หรือบล็อกที่น่าสนใจ ช่วยเสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ ดังที่ เอกชัย พุทธสอน (2557) กล่าวว่า การปฏิบัติตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคตซึ่งเป็นโลกของการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ดังแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงาน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชาญฉลาดและรู้เท่าทัน เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ โดยศึกษาเทคนิคและวิธีการทำงาน เช่น จาก ยูทูบ (Youtube) เป็นต้น 2) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน การนำคลิปหรือลิงค์ข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มาแชร์ในกลุ่มปิดของรายวิชาในเว็บไซต์ เฟสบุค (Facebook) ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษา เช่น แนะนำการเตรียมอุปกรณ์มาในแต่ละหัวข้อการเรียน การใช้งานเบื้องต้นของวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละประเภท มีการใช้ เฟสบุค เพื่อศึกษาข้อมูลจากแฟนเพจ (fanpage) ต่าง ๆ และการสอบถามเพื่อนและอาจารย์ผ่านกลุ่มปิดของรายวิชา 3) ประเภทบล็อก ใช้หาข้อมูลเพิ่มเติมในแต่ละด้านที่เราต้องการศึกษา จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสามอันดับแรกเหมือนกัน แตกต่างเพียงลำดับการใช้งาน ซึ่งอาจารย์มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด ส่วนนิสิตนักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้สูงสุด

2. ขั้นตอนการแก้ปัญหาในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน อาจารย์ผู้สอนจะเน้นให้โจทย์ที่ชัดเจนและกว้างเพื่อให้มีหลากหลายแนวทางในการสร้างผลงาน การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถเป็นสื่อกลางเชื่อมต่อระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนิสิตนักศึกษา มีประโยชน์ทั้งการรับส่งข้อมูลข่าวสาร ช่วยให้เกิดการสร้างกระบวนการคิดที่มีรูปแบบ และสามารถแก้ปัญหาได้จากการคิดที่เป็นระบบ เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการเห็นตัวอย่างและเทคนิคที่น่าสนใจ สอดคล้องกับ Dobbs (1998) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนศิลปะปฏิบัติ ช่วยฝึกทักษะด้านการตัดสินใจและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาเกี่ยวกับคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน โดยติดต่อสื่อสารเพื่อสอบถามปัญหา ทั้งทางเฟสบุคกลุ่มปิดในแต่ละรายวิชา และไลน์ (Line) เป็นต้น 2) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาาร่วมกัน ใช้การสืบหาข้อมูลจาก วิกีพีเดีย (Wikipedia) 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ ค้นคว้าข้อมูลสนับสนุนการออกแบบทางเว็บไซต์ เช่น

ยูทูป และ พินเทอเรส (Pinterest) เป็นต้น จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด

3. ขั้นตอนการสร้างอุดมคติและแรงบันดาลใจในการทำงาน โดยความเห็นส่วนใหญ่คิดว่าสามารถใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ทุกประเภทเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและใช้เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนแนวความคิดของนิสิตนักศึกษา เพื่อช่วยเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ ในการทำงานและการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับที่ Read (1984) กล่าวว่า คุณค่าของการเรียนศิลปะจะเกิดขึ้นได้ในผู้เรียนนั้น ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสในการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และอารมณ์อิสระอย่างเสรี ทั้งนี้ควรผ่านการกลั่นกรองข้อมูลและนำมาใช้ในแบบที่เหมาะสม ครูผู้สอนต้องคอยสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเห็นคุณค่างานของตนเอง ช่วยสร้างกำลังใจเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีออกมา สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องสามารถกลั่นกรองจากฐานความรู้ที่มีอยู่และเห็นชัด ในบริบทที่ความรู้เหล่านั้นสามารถนำไปสู่คำตอบได้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน เช่น การศึกษาผลงานตามเฟสบุ๊คแฟนเพจ (Facebook fanpage) และ อินสตาแกรม (Instagram) ของศิลปิน เป็นต้น 2) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาพร้อมกัน การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากวิกิพีเดีย 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ การหาแรงบันดาลใจ เช่น จาก พินเทอเรสและยูทูป เป็นต้น 4) ประเภทบล็อก การศึกษาข้อมูลจากบล็อกต่าง ๆ ด้วยการค้นหาข้อมูลจากหัวข้อที่รับมา 5) ประเภทเกมโลกเสมือนจริง และ 6) ประเภทเกมแสดงตัวตนในสังคมสามารถช่วยให้เกิดจินตนาการและแรงบันดาลใจ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสามอันดับแรกเหมือนกัน แตกต่างเพียงลำดับการใช้งาน ซึ่งอาจารย์มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้สูงสุด ส่วนนิสิตนักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาพร้อมกันสูงสุด

4. ขั้นตอนการแสดงผลงานเพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึก การนำเสนอผลงานผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่วยให้นักศึกษามีพื้นที่ในการนำเสนอผลงานสู่สาธารณะได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สามารถเผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์ของตนได้อย่างง่ายดาย ซึ่งเด็กยุคใหม่เข้าใจในสังคมออนไลน์ได้ดี จึงเหมาะสมและเหมาะต่อการใช้ในการสอนนอกห้องเรียน เพราะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้น ทั้งจากการเห็นงานผู้อื่นผ่านทางโลกออนไลน์และการนำข้อเสนอแนะจากคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นต่อผลงานตนเองมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีสร้างกลุ่มปิดของรายวิชาในเฟสบุ๊ค และเผยแพร่ผลงานลงในกลุ่ม เพื่อส่งงาน หรือเผยแพร่ผลงานผ่านอินสตาแกรมและไลน์ เป็นต้น 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาอันระหว่างผู้ใช้ เผยแพร่ผลงานผ่านยูทูป และ วิมีโอ (vimeo) เป็นต้น 3) ประเภทบล็อก เผยแพร่ผลงานผ่านบล็อกส่วนตัว จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด เพราะเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทที่เหมาะสมต่อการแบ่งปันข้อมูล มีคุณลักษณะในการแจ้งเตือนซึ่งสามารถโต้ตอบได้ทันที และมีเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการ

นำมาใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับ เกศริน แสงจันทร์เรือง (2554) ที่กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นอีกเทคโนโลยีหนึ่งที่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของเด็กวัยรุ่นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง www.facebook.com ที่กำลังเป็นที่นิยม ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่อาศัยรูปแบบการบริการที่เรียกว่า “Social Networking Service (SNS)” ที่สามารถทำให้คนเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กันได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านการใช้ อินเทอร์เน็ตโดยไม่จำกัดระยะทาง สถานที่ และเวลา เสมือนเป็นอีกช่องทางที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเข้าถึงข้อมูล และมีโอกาสในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น

5. ขั้นตอนการพิจารณาและสังเกตผลงานอย่างละเอียด การได้ศึกษาผลงานของผู้อื่นจะช่วยให้ นิสิตนักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับที่ Bosman & Zagenczyk (2011) และ Poore (2013) กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์หรือการเรียนออนไลน์ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น การในช่วยสร้างความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียน เกิดการพัฒนาความคิด การสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน โดยการส่งผลงานลงกลุ่มปิดของรายวิชาในเว็บไซต์เฟสบุค ของแต่ละรายวิชาที่อาจารย์ตั้งขึ้นมา จะช่วยให้ นิสิตนักศึกษาพิจารณาผลงานของตนเองและเพื่อน ๆ เพื่อแสดงความคิดเห็นในงานผู้อื่นและพัฒนางานตนเอง รวมไปถึงการศึกษาผลงานของศิลปินท่านอื่นผ่านทางเว็บไซต์ เช่น เฟสบุคแฟนเพจและอินสตาแกรม เป็นต้น 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาทั้งระหว่างผู้ใช้ ศึกษาผลงานใหม่ๆ และเทคนิควิธีการจาก ยูทูบ วิมิโอ ฟินเทอเรส และ สไลด์แชร์ (slideshare) เป็นต้น 3) ประเภทบล็อก ค้นคว้าบล็อกของหอศิลป์ต่าง ๆ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด

6. ขั้นตอนการแชร์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานต่างๆ นิสิตนักศึกษาแสดงความคิดเห็นร่วมกันมากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังคำกล่าวของ Ajjan and Hartshorne (2008) และ Mason (2006) ที่ว่า การนำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอน เพราะนักศึกษาส่วนมากจะใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรร่วมกัน และทำให้เกิดความคิดอย่างมีเหตุมีผลระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน มีการสร้างกลุ่มปิดของรายวิชาในเว็บไซต์เฟสบุค สร้างเฟสบุคแฟนเพจ และเป็นช่องทางในการส่งผลงาน โดยเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และบางโอกาสก็ให้คนภายนอกได้แสดงความคิดเห็นด้วย เพื่อการแนะนำและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาพัฒนาตนเองมากขึ้น มีการแชร์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์ต่อ 2) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาทั้งระหว่างผู้ใช้ การเผยแพร่ผลงานและแสดงความคิดเห็นผ่าน ยูทูบ วิมิโอ ฟินเทอเรส และ สไลด์แชร์ เป็นต้น 3) ประเภทบล็อก นำบล็อกที่น่าสนใจมาเผยแพร่ในกลุ่ม

ปิดของรายวิชาในเว็บไซต์เฟสบุ๊ค และมีการแสดงความคิดเห็น จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด

7. ขั้นตอนการพิจารณาผลงานของผู้อื่นเพื่อเรียนรู้เทคนิคใหม่ในแวดวงศิลปะ โดยอาจารย์ผู้สอนแนะนำเว็บไซต์ทั้งของไทยและต่างประเทศแก่นิสิตนักศึกษา รวมไปถึงคำค้นหาที่เหมาะสม เพื่อให้ให้นิสิตศึกษานำไปค้นคว้าพิจารณาผลงานเพิ่มเติม เพื่อศึกษาถึงเทคนิคแนวทางและความรู้ใหม่ ๆ นำมาพัฒนาผลงานของตนเอง รวมไปถึงความรู้ในอีกหลายแง่มุมที่เราคาดไม่ถึงและอาจเป็นประโยชน์สำหรับเราได้ในอนาคต สอดคล้องกับ Hetland (2007) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนศิลปะปฏิบัติควรเรียนรู้ที่จะสำรวจอย่างสนุกสนานโดยไม่ต้องวางแผนและยอมรับโอกาสในการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทบล็อก ศึกษาค้นคว้าจากบล็อกส่วนตัวของศิลปินและของหอศิลป์ต่าง ๆ 2) ประเภทที่เชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกัน โดยการค้นคว้าตามเฟซบุ๊คแฟนเพจและอินสตาแกรมส่วนตัวของศิลปิน 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาทั้งระหว่างผู้ใช้ ศึกษาผลงานและเทคนิค เช่น ยูทูบ วิมิโอ และ พินเทอเรส เป็นต้น จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสามอันดับแรกเหมือนกัน แตกต่างเพียงลำดับการใช้งาน ซึ่งอาจารย์มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทบล็อกสูงสุด ส่วนนิสิตนักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทเชื่อมต่อผู้คนเข้าด้วยกันสูงสุด

8. ขั้นตอนการศึกษาศิลปะประเภทต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีฐานความรู้ที่ดีขึ้น มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับที่ สุมาลี ชัยเจริญ (2545) กล่าวว่า ในขณะที่เทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยได้กระทำผ่านความคิดของตนเอง จะทำให้สามารถแสวงหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วย 1) ประเภทบล็อก โดยศึกษาจากบล็อกที่รวบรวมข้อมูลหลากหลายประเภทและค้นคว้าเพิ่มเติมจากคำค้นหาที่อาจารย์ช่วยแนะนำ 2) ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาส่วนร่วม อาจารย์ผู้สอนช่วยแนะนำคำค้นหาที่เหมาะสม เพื่อให้ให้นิสิตศึกษานำไปค้นคว้าพิจารณาผลงานเพิ่มเติมในวิกิพีเดีย หรือแนะนำให้ค้นหาจากกูเกิ้ล (Google) ที่จะช่วยให้เข้าไปดูหอศิลป์ได้ทั่วโลก 3) ประเภทแบ่งปันเนื้อหาทั้งระหว่างผู้ใช้ อาจารย์แนะนำคำค้นหาที่เหมาะสมบนยูทูบและพินเทอเรส เป็นต้น จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษา มีการใช้ประโยชน์จากประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในสามอันดับแรกเหมือนกัน แตกต่างเพียงลำดับการใช้งาน ซึ่งอาจารย์มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทบล็อกสูงสุด ส่วนนิสิตนักศึกษามีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทที่มีการกระตุ้นให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาส่วนร่วมกันสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในทางที่เหมาะสม คัดกรองข้อมูลก่อนนำมาสอนรวมไปถึงการแนะนำแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาจารย์ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อรู้เท่าทันนิสิตนักศึกษาและศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ ของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นในทุกวัน
2. นิสิตนักศึกษาควรมีทักษะเบื้องต้นในการคัดกรองข้อมูล ศึกษาจากแหล่งอ้างอิงที่หลากหลายและเชื่อถือได้ แล้วนำมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือที่สุด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. อรุณการพิมพ์.
- เกศริน แสงจันทร์เรือง. (2554). *การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคม (กรณีศึกษา: การใช้ facebook.com ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)* [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจมส์ เบลันกา และ รอนแบรนต์. (2556). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โอเพ่นเวิร์ลด์ส.
- ชลุด นิมเสมอ. (2529). *องค์ประกอบของศิลปะ*. เดียนสโตร.
- แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2554-2556. (2556). *สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*.
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=32036&Key=news20>
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2525). *ปรัชญาแห่งอุดมการณ์ของการอุดมศึกษา*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2556). *การศึกษาไทย 4.0: การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลผลิตภาพ*. วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก*. วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ยีน ภู่วรรณ และ สมชาย นำประเสริฐชัย. (2546). *ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิทยากร เชียงกูล. (2542). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2541 : วิฤติและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษา และสังคมไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อมรินทร์ดิงแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2545). *แนวโน้มของการวิจัยสื่อทางปัญญา*. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกชัย พุทธสอน. (2557). แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. *OJED*, 9 (4), 93-106.

ภาษาอังกฤษ

- Ajjan, H. & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: theory and empirical tests. *The Internet and Higher Education*, 11(2), 179-211.
- Bellanca, J. & Brandt, R. (2010). *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Solution Tree Press.
- Dobbs, S. M. (1998). *Learning in and through art: A guide to discipline-base art education*. Getty Education Institute for the Arts.
- Gregory, D. (2009). Box with fires: Wisely integrating learning technologies into the Art Classroom. *Art Education*, 62(3), 47-54.
- Hetland, L. et al. (2007) *Studio thinking: The real benefits of visual arts education*. Teachers College Press.
- Kaplan, A.M. and Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*. 53, 59-68.
- Mason, R. (2006). Learning technologies for adult continuing education. *Studies in Continuing Education*, 28(2), 121-133.
- Read, H. (1984). *The Meaning of Art*. Faber & Faber.
- Bosman, L. and Zagenczyk, T. (2011). *Revitalize your teaching: Creative approaches to applying social media in the classroom*. Springer.
- Poore, M. (2013). *Using social media in the classroom*. SAGE.